

Τεύχος 3 | Άνοιξη 2007

Προγράμματα καινοτόμων Δράσεων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Ο ρόλος των Υπευθύνων Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων στην προώθηση πολιτιστικών δράσεων

Μαρία Ευπατρίδου & Βασιλική Αρβανιταντώνη

Περίληψη: Κοινή παραδοχή όλων όσων εμπλέκονται στην ελληνική εκπαίδευση αποτελεί η διαπίστωση ότι το ελληνικό σχολείο παραμένει προσκολλημένο στον «ακαδημαϊσμό», στοχεύοντας κυρίως στη στείρα συσσώρευση μη αφομοιωμένης και αναξιοποίητης γνώσης. Σε επίπεδο δευτεροβάθμιας το σύστημα μπορεί να ορισθεί ως «βαθμοκεντρικό», όπου οι εξετάσεις και η κάλυψη της ύλης αποτελούν το κύριο μέλημα και άγχος εκπαιδευτικών και μαθητών. Σε επίπεδο πρωτοβάθμιας το σύστημα μπορεί να χαρακτηριστεί α) «συντηρητικό» (Κουλουμπαρίτση, 2006) στις περιπτώσεις που οι εκπαιδευτικοί επιλέγουν για διαφορετικούς λόγους ο καθένας «την πεπατημένη» συνήθη οδό, την από καθέδρας νοησιαρχική διδασκαλία και β) «υπερ-ακτιβιστικό», κάθε φορά που στο όνομα της προόδου, υιοθετείται από τους εκπαιδευτικούς μία σειρά μη στοχευμένων συνήθως δράσεων, οι οποίες ενώ δίνουν την αίσθηση ότι υπάρχει κινητικότητα, τις περισσότερες φορές καταλήγουν στην «επίδειξη αποτελεσμάτων» και στην αποφυγή της ουσίας: δηλαδή, την πραγματική εμπλοκή μαθητών και εκπαιδευτικών σε εκπαιδευτικές διαδικασίες που διευκολύνουν τη μάθηση, ελαχιστοποιούν τις ποικίλες φθορές, αυξάνοντας σημαντικά τη μορφωτική τους επίδραση (Frey, 1998). Δεν είναι τυχαίο ότι κάθε εκπαιδευτική μεταρρύθμιση επαγγέλλεται την εξάλειψη αυτών ακριβώς των δυσχερειών και εισηγείται μεθόδους (Βοζαϊτής, Υφαντή 2006) οι οποίες μπορούν να δώσουν λύση στο πρόβλημα: να απαγκιστρώσουν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα από το γνωστικό σχολαστικισμό και να καταστήσουν το σχολείο χώρο παιδείας, πεδίο δημιουργικής μάθησης και ελεγχόμενης ελεύθερης δράσης (Σαρικάκη, 2006). Στόχος του άρθρου είναι να παρουσιάσει την πιο πρόσφατη προτεινόμενη από την επίσημη πολιτεία λύση, το θεσμό των υπευθύνων πολιτιστικών θεμάτων και καλλιτεχνικών αγώνων (ΥΠΟΘΕΚΑ), ο οποίος μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση του αναντικατάστατου θεσμού του σχολείου (Ψωχέλης, 2005) και της εκπαιδευτικής πραγματικότητας σε επίπεδο νηπιαγωγείου και δημοτικού.